

Učebné osnovy

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú z Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Časový rozsah výučby podľa i-ŠKV a i-ŠkVP	5+0 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín (3 hodiny- Slovenský jazyk a sloh, 2 hodiny- Literatúra)
Ročník	ôsmy
Škola (názov, adresa)	ZŠ Lehnice, Školská 840, 930 37 Lehnice
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Názov Školského vzdelávacieho programu	Inovovaný ŠkVP pre nižšie stredné vzdelávanie ISCED2 na ZŠ Lehnice
Motto ŠkVP	Naše storočie bude také, ako si preň vychováme naše deti.
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

UO sú totožné so vzdelávacím štandardom i-ŠVP pre príslušný vzdelávaci predmet. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra je naučiť žiakov pochopiť umelecký a vecný text, reprodukovať ho, porozumieť významu slov v týchto textoch, rozoznať významové vzťahy medzi slovami. Vo vlastných jazykových prejavoch vedieť zostaviť osnovu, vedieť štylizovať jednoduché vety a súvetia podľa časovej a logickej postupnosti, využívať bohatstvo lexiky a dodržiavať pravidlá a požiadavky ortografie, morfológie a syntaxe. V komunikačných situáciách sa žiaci učia sformulovať vlastný názor a argumentmi ho obhájiť. Získavajú prehľad o jednotlivých rovinách jazykového systému, o základných jazykových prostriedkoch na týchto rovinách, o jazykových kategóriách. Cvičia sa v pravopisnej norme a učia sa správne vyslovovať a ústne realizovať text. Spoznávajú základné údaje z histórie jazyka a jazykovedy. Učia sa uplatňovať poznatky o jazykovom systéme pri tvorbe vlastných textov. Cvičia sa v osvojovaní si štylisticky primeranom používaní jazykových javov. Nacvičujú zvládnutie rôznych jazykových situácií. Precvičujú si písomnú i ústnu podobu jazykových prejavov. Získavajú orientáciu v jednotlivých slohových postupoch. Spoznávanie, tvorivé využitie a kultivovanie slovenského jazyka sa tak stáva prostriedkom všeobecného vzdelávania žiaka, pretože rozvíja žiakovu osobnosť v rovine estetickéj, poznávacej, etickej a najmä komunikatívnej.

Cieľové kompetencie – jazyková zložka:

Poznávacie a rečové kompetencie

1. Verejná prezentácia textu, verejný prejav

2. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
3. Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
4. Reprodukovať umelecký aj vecný text.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.
4. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
5. Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
6. Pri písanom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

1. Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
2. Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
3. Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

1. Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
2. Ústne prezentovať vlastný text.
3. Napísať krátky príbeh.
4. Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
5. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

1. Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
2. Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
2. Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Cieľové kompetencie – literárna zložka

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

1. Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
2. Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
3. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.

Analytické a interpretačné zručnosti

1. Prerozprávať obsah prečítaného diela.
2. Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
3. Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
4. Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
5. Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.

6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

1. Zdramatizovať básnický alebo prozaický text.
2. Ilustrovať umelecký text.
3. Napísať kratší prozaický útvar, básnický text, scenár.
4. Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

1. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
2. Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
3. Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
4. Budovať si vlastnú knižnicu.

TÉMY

Vzdelávací obsah tvoria tri oblasti:

Jazyková komunikácia

Komunikácia a sloh

Čítanie a literatúra

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie sporozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- riadky: kontext, kľúčové kompetencie,
- stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria aplikačný kontext a kľúčové pojmy.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci kompetencie čítanie s porozumením predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri kompetenciách písanie a hovorenie žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len pojmy, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.</p> <p>1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých h textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p>	<p>8. ročník</p> <p>výťah prihláška úradný/štruktúrovaný životopis slávnostný prejav</p>
	<p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>1.2 dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme.</p> <p>1.3 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka.</p>	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. Overiť si význam slova. Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodit' hlavnú myšlienku.</p> <p>2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich stylistický význam.</p> <p>2.2 dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť stylistický význam jazykových</p>	<p>8. ročník</p> <p>nepriame pomenovania: metafora jednoslovné pomenovania viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus</p>

	<p>prostriedkov v texte. 3.1 dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek. 4.1 dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. 4.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p>	
	<p>Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie. 1.2 dokáže s pomocou učiteľa zoznámeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku. 2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. 3.1 dokáže určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch. 4.1 dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti. 4.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výtah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu. 1. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. 2. Určiť syntaktické zloženie viet. 3. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p>Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. 2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie). 3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 3.2 dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť. 3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte.</p> <p>Minimálny IV. Žiak 1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný</p>	<p>8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • vsuvka, prístavok, oslovenie • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; • základný tvar zámen; rod, číslo, pád; • delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • častice: neohybný slovný druh • vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezhodný), prístavok • jednoduché súvetie

	<p>slovný prízvuk, typ písma, interpunkcia. 2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať cv texte. 3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • interpunkcia • syntax/skladobná rovina jazyka
--	--	--

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</p>	<p>Optimálny I. Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. 2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.</p>	<p>8. ročník: výťah prihláška úradný/štruktúrovaný životopis slávnostný prejav</p>
	<p>Minimálny I. Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. 2. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie. 2.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p>	<p>8. ročník: • spôsoby obohacovania slovné zásoby: tvorenie slov, preberanie slov • nepriame pomenovanie: metafora • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus</p>
	<p>Minimálny III. Žiak 1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú</p>	

	lexiku, často opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	
--	--	--

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.2 dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu. 1.3 dokáže správne tvoriť vety so záporom. 2.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 2.2 dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu. 2.3 dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.</p>	<p>8. ročník: vsuvka, prístavok, oslovenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduché súvetie • vedľajšie vetné členy • predmet • príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčiny • prívlastok: zhodný, nezhodný • prístavok • interpunkcia
	<p>Minimálny IV. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou. 1.2 dokáže s pomocou učiteľa v jednoduchých vetách určiť významovú funkciu niektorých hlavných a vedľajších vetných členov. 1.3 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom. 2.1 dokáže tvoriť jednoduché súvetia, ktoré však obsahujú logické a pravopisné chyby.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
------------------------	--	-------

<p>VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. Vytvoriť čistopis. Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.</p>	<p>Optimálny VII. Žiak 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. 2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom. 2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu. 2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. 3.1 dokáže vytvoriť čistopis. 4.1 dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným. 4.2 dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p>	<p>8. ročník: vsuvka, prístavok, oslovenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie • slov, preberanie slov • nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné • pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená: ohybný slovný druh; skloňovanie zámen; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • neohybné slovné druhy – častice
	<p>Minimálny VII. Žiak 1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte. 2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. 2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché súvetie • vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezodný), prístavok • interpunkcia

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON – Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p>	<p>Optimálny I. Žiak 1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. 2.1 si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. 2.2 dokáže samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne. 2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému. 3.1 dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p>	<p>8. ročník vsuvka, oslovenie, prístavok</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepriame pomenovanie: metafora • jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania

<p>Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. 5.1 dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky. 6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu. 7.1 dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.</p>	<p>(združené pomenovania)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● frazeologizmus ● slávnostný prejav
	<p>Minimálny I. Žiak 1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty. 2.1 si dokáže vybrať jednu z ponúknutých tém. 2.2 dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému. 2.3 dokáže podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému. 3.1 dokáže s pomocou učiteľa určiť vo vlastnom prejave nespisovné prostriedky a nahradiť ich spisovnými. 5.1 dokáže začať a ukončiť komunikáciu v súlade s témou a rečnickým žánrom. 6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu. 7.1 dokáže spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.</p>	

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijívať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.</p>	<p>Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.</p> <p>Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</p>	<p>8. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov ● nepriame pomenovania: metafora ● jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) ● frazeologizmus
<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu</p>	<p>Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</p>	

<p><i>s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.</i></p>	<p>Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</p>	
---	---	--

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný príhovor; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad; komunikačná situácia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	POJMY
<p>IV. Štylizovať text. Utvoriť jednoduché vety a súvetia. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. 2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 4.1 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu. 4.2 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. 4.3 dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p> <p>Minimálny IV. Žiak 1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia. 2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú a konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi. 2.2 dokáže reprodukovať definície daných pojmov. 4.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu. 4.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</p>	<p>8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vsuvka, prístavok, oslovenie ● podstatné mená mužského rodu zvieracie ● podstatné mená mužského rodu neživotné ● zakončené na -r, -l ● cudzie nesklonné podstatné mená ● skloňovanie podstatného mena pani ● zámená – ohybný slovný druh; ● skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie ● častice: neohybný slovný druh ● jednoduché súvetie

LITERÁRNA ZLOŽKA

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1.

stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – literárna zložka – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesualnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- riadky: kontext, kľúčové kompetencie;
- stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa. Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria kontext a pojmy.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len novozavedené pojmy, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE

<i>Poznávacie (kognitívne) kompetencie</i>	<i>Komunikačné kompetencie</i>	<i>Interpersonálne (sociálne) kompetencie</i>	<i>Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie</i>
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, lyrika: lyrické dielo, ľúbostná lyrika, prírodná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika; modlitba</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu</p>		
PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	OBSAH
<p><i>Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Usporiadať známe javy do tried. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Vytvoriť krátky umelecký text.</i></p>	<p>Optimálny: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. - dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. - dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. - dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. - dokáže určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady. - dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> • lyrika: ľúbostná lyrika, prírodná lyrika • modlitba • básnická otázka • metafora
	<p>Minimálny: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. - dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. - dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť básnickú otázku. - dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): epika: epické dielo; detektívny román; biografický román; dievčenský román; historický román; dobrodružný román, román vo forme denníka; vedecko-fantastická literatúra; literatúra faktu; populárno-vedecká literatúra</p>
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu</p>

PREDMETOVÉ KOMPETENCIE	VÝKON - Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	OBSAH
<p><i>Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</i> <i>Zapamätať si potrebné fakty a definície</i> <i>a vedieť demonštrovať ich znalosť.</i> <i>Usporiadať známe javy do tried.</i> <i>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</i> <i>Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</i> <i>Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</i> <i>Vytvoriť krátky umelecký text.</i> <i>Transformovať literárny text.</i></p>	<p>Optimálny: Žiak – dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. – dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. – dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. – dokáže určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť. – dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. – dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní. – dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. – dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. – dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. – dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p> <p>Minimálny: Žiak – dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. – dokáže zreprodukovat' definície daných pojmov. – dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. – dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. – dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	<p>8.ročník – epika: román: detektívny román, biografický román, dievčenský román, historický román, dobrodružný román, román vo forme denníka – diel – vedecko-fantastická literatúra – literatúra faktu – vedecko-populárna literatúra</p>

METÓDY A FORMY PRÁCE- STRATÉGIE VYUČOVANIA

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko-syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to práca v dvojiciach či skupinách, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom didaktických hier. Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko- auditívne pomôcky a opticko- akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje žiakov v práci.

Rozsah a obsah domácich úloh má byť účelný pri rešpektovaní zásady primeranosti veku, aby žiak nepísal domácu úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo by mali byť zamerané:

- v jazykovej zložke na tie javy, ktoré sú náročné na vnímanie a je potrebné domáce precvičenie,
- v slohu buď na prípravu jazykového materiálu a nečísopisu (konceptu), alebo na upravenie konceptu na čistopis.

Pri písaní diktátov sa dodržiavajú didaktické zásady diktovania. Dôležitá je ústna analýza nedostatkov v diktáte. Je v právomoci učiteľa rozhodnúť, koľko nácvičných diktátov bude predchádzať kontrolnému diktátu (aj aký typ nácvičného diktátu to bude a akou formou sa bude realizovať).

Javy v slohovej výchove sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovo- tematického osnovania v literatúre z dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa, ktorý má možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia.

Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach. Pri ústnych jazykových prejavoch učiteľ upozorňuje na správnu výslovnosť, na správne slová/tvary slov, slovesné väzby, na štylistickú primeranosť výberu jazykových, parajazykových a extrajazykových prostriedkov.

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a postupy	Formy práce
Jazyk Zvuková rovina jazyka a pravopis Významová/lexikálna rovina Tvarová/morfologická rovina Syntaktická/skladobná rovina Komunikácia a sloh Jazykoveda a národný jazyk	Všeobecno-didaktické metódy Informačno-receptívna metóda – úvod do nových tematických celkov (fakty, názvy, termíny, postupy...) Reprodukčná metóda – zručnosti a návyky (aplikovanie pojmov, vzťahov, zákonov, teórií...) Problémový výklad Heuristická metóda Výskumná metóda Konkretizácia Metóda demonštrovania a pozorovania Sokratovská metóda Prípadová štúdia Metóda riešenia úloh DITOR Kooperatívne vyučovanie	Metodické formy: rozprávanie, výklad, opis, rozhovor, diskusia, plán postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, samostatné štúdium, písomné práce, práca s IKT, tvorba vlastných prezentácií, práca s knihou, konzultácie, fiktívne situácie, projekty, sebahodnotenie, medzipredmetové vzťahy; Sociálne formy: frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie Organizačné formy: vyučovacia hodina, projekty, domáca práca, návšteva knižnice, múzea
Literatúra Poézia Próza Dráma		

Prierezové témy:

- OSR - osobnostný a sociálny rozvoj
- ENV - environmentálna výchova
- EKV - ekologická výchova
- OZZ - ochrana života a zdravia
- TPP - tvorba projektu a jeho prezentácia

- MEV - mediálna výchova
- MUV - multikultúrna výchova
- RGV - regionálna výchova
- FIG - finančná gramotnosť
- CIG – čitateľská gramotnosť

UČEBNÉ ZDROJE

KRAJČOVIČOVÁ, J. – KESSELOVÁ, J.: *Slovenský jazyk pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. 1.vyd. Bratislava: SPN, 2011 ISBN 978-80-10-02039-3

PETŘÍKOVÁ, D.: *Literárna výchova pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. 1.vyd. Harmanec: VKÚ, 2011 ISBN 978-80-8042-625-5

Ďalšie učebné zdroje

tlač, internet, televízia, rozhlas, film, divadlo, mimočítanková literatúra, kultúrne podujatia, besedy, exkurzie...

HODNOTENIE PREDMETU

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy známku výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5) vo všetkých troch zložkách predmetu. Známkou sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, projekty a iné formy samostatnej práce žiakov a schopnosti práce žiakov.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Spôsoby hodnotenia

- slovné hodnotenie, písomný prejav, zapojenosť do súťaží, projektov, aktivita

Formy hodnotenia

- písomné práce, testy, diktáty, recitácia, čítanie s porozumením, prezentácia vlastnej tvorby a projektov, ústna odpoveď

Klasifikované sú 4 diktáty, žiaci vypracujú 2 kontrolné slohové práce, písať budú vstupnú, polročnú a výstupnú písomku a štvrt'ročné previerky. Krátka písomka sa bude písať po skončení tematických celkov, päťminútovky počas preberania tematických celkov.

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 8. ročníku ZŠ:

- ⇒ počet: 4 klasifikované
- ⇒ zameranie: opakovanie učiva zo 6. a 7. ročníka (1.)
zvieracie podstatné mená mužského rodu a neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r, -l (2.)
interpunkcia v jednoduchej vete (3.)
interpunkcia v jednoduchom súvetí (4.)

Kritériá hodnotenia diktátov podľa stupnice:

0 - 1 chyba	1
2 - 3 chyby	2
4 - 7 chýb	3
8 - 10 chýb	4
11 – viac chýb	5

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 8. ročníku ZŠ:

- ⇒ počet: 2
- ⇒ zameranie: slávnostný prejav
úvaha

Hodnotiaci škála:

100 – 91 %	1 (výborný)
90 – 76 %	2 (chválitebný)
75 – 51 %	3 (dobrý)
50 – 26 %	4 (dostatočný)
< 26 %	5 (nedostatočný)

KRITÉRIÁ NA HODNOTENIE SLOHOVÝCH PRÁC (SPOLU MAX. 34 BODOV)	
1. Vonkajšia forma (maximálne 6 bodov)	
Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.

Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť max. počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis
Čistota textu	Bez škrtenia. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržiavanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu
2. Vnútna forma (maximálne 24 bodov)	
Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní a v názve
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.
Kompozícia (max. 6 bodov)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútna stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletká, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.
Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovíec, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.
Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Poznámky:	
Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr. Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba. Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	
Štýl (max. 6 bodov)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.
3. Celkový dojem (maximálne 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	

Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, a iné.
---------------------------	---

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 - výborný
- 2 - chválitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatočný
- 5 – nedostatočný

Vypracovala: Mgr. Barbara Bugárová 9/2018

Prerokované a schválené predmetovou komisiou

dňa 17.09.2018

Schválila riaditeľka ZŠ PaedDr. Jarmila Hanidžiarová

dňa 03.09.2018